

TÀI LIỆU GIÁO DỤC

*“An toàn giao thông cho nụ cười ngày mai”
Dành cho cấp Trung học phổ thông*

MỤC LỤC

	Trang
LỜI MỞ ĐẦU	
Bài 1. TẦM QUAN TRỌNG CỦA VIỆC TUÂN THỦ CÁC QUY TẮC AN TOÀN GIAO THÔNG ĐƯỜNG BỘ.....	4
Bài 2. HỆ THỐNG BÁO HIỆU GIAO THÔNG ĐƯỜNG BỘ	9
Bài 3. DỰ ĐOÁN VÀ PHÒNG TRÁNH NGUY HIỂM	12
Bài 4. CÁCH ĐI XE ĐẠP, XE ĐẠP ĐIỆN AN TOÀN VÀ TRANG PHỤC KHI THAM GIA GIAO THÔNG	15
Bài 5. CHUẨN BỊ ĐIỀU KHIỂN XE MÔ TÔ, XE GẮN MÁY AN TOÀN	19
Bài 6 AN TOÀN GIAO THÔNG ĐƯỜNG SẮT VÀ ĐƯỜNG THỦY.....	22

LỜI NÓI ĐẦU

Giáo dục an toàn giao thông trong trường học là nhiệm vụ rất quan trọng, để xây dựng thói quen chấp hành pháp luật an toàn giao thông, học sinh cần ghi nhớ, hiểu và vận dụng được các quy tắc khi tham gia giao thông an toàn. Việc cung cấp các tài liệu hướng dẫn quy tắc tham gia giao thông an toàn, giúp các em có những hiểu biết về kiến thức pháp luật an toàn giao thông và rèn luyện kỹ năng tham gia giao thông an toàn, đây chính là cơ sở giúp các em tự giác chấp hành quy định trong giao thông.

Thực hiện đổi mới phương thức giáo dục an toàn giao thông trong nhà trường, Bộ Giáo dục và Đào tạo trân trọng giới thiệu tới bạn đọc bộ tài liệu giáo dục “An toàn giao thông cho nụ cười ngày mai” dùng trong giảng dạy về an toàn giao thông cho học sinh Trung học phổ thông.

Cuốn sách này nhằm cung cấp những thông tin cơ bản về tình hình trật tự an toàn giao thông tại Việt Nam, cảnh báo nguy cơ và thiệt hại do tai nạn giao thông gây ra, phân tích nguyên nhân, đồng thời tập trung trang bị cho các em học sinh Trung học phổ thông những kiến thức, kỹ năng, quy tắc tham gia giao thông an toàn.

Cuốn sách được xây dựng dựa trên những yêu cầu đòi hỏi từ thực tế, phù hợp với hoạt động dạy và học trong trường Trung học phổ thông, có tham khảo kinh nghiệm của các quốc gia phát triển và trong khu vực, sàng lọc lựa chọn các nội dung phù hợp với điều kiện thực tế tại Việt Nam. Nhiều nội dung mang tính hướng dẫn, gợi mở, khuyến khích tính chủ động và tạo điều kiện để cả học sinh, giáo viên có thể sáng tạo, phát triển năng lực phản biện và tư duy độc lập.

Trong quá trình xây dựng, Ban soạn thảo và tổ biên tập đã kết hợp chặt chẽ với các cơ quan có liên quan bao gồm Ủy ban An toàn giao thông Quốc gia, Cục Cảnh sát giao thông - Bộ Công an, chuyên gia giáo dục, nhà khoa học cũng như tham khảo ý kiến, đóng góp từ các thầy cô giáo và học sinh trực tiếp tham gia trong quá trình dạy và học; với sự phối hợp chặt chẽ và hiệu quả của công ty Honda Việt Nam.

Mặc dù đã hết sức cố gắng, quá trình biên soạn tổng hợp không thể tránh khỏi những thiếu sót hạn chế. Ban soạn thảo rất mong muốn nhận được những góp ý của người sử dụng, đặc biệt là từ phía nhà trường, các thầy cô giáo, các em học sinh, chuyên gia, nhà khoa học, tổ chức cá nhân có quan tâm để tiếp tục hoàn thiện tài liệu trong những năm tiếp theo.

Bảo đảm an toàn giao thông là mong muốn của tất cả chúng ta - mà trong đó từng thành viên trong xã hội đều có trách nhiệm thực hiện. Ban soạn thảo hy vọng cuốn tài liệu sẽ có giá trị thiết thực trong việc nâng cao an toàn giao thông, đặc biệt cho các em học sinh Trung học phổ thông; để giao thông tại Việt Nam sẽ ngày càng an toàn và bền vững.

Trân trọng cảm ơn.

CÁC TÁC GIẢ

BÀI 1: TẦM QUAN TRỌNG CỦA VIỆC TUÂN THỦ CÁC QUY TẮC AN TOÀN GIAO THÔNG ĐƯỜNG BỘ

Mục tiêu

Sau bài học này, học sinh:

- Biết được tình hình trật tự an toàn giao thông đường bộ ở nước ta hiện nay, nhận thức được tầm quan trọng của việc tuân thủ các quy tắc của Luật Giao thông đường bộ.
- Chấp hành tốt Luật Giao thông đường bộ, tuyên truyền và vận động mọi người cùng thực hiện tốt các quy tắc giao thông đường bộ.
- Phê phán những hành vi vi phạm, đồng tình và ủng hộ việc chấp hành tốt quy tắc giao thông đường bộ.

A. TÌNH HUỐNG XUẤT PHÁT

Bằng hiểu biết của bản thân, em hãy;

- Kể một số quy tắc về an toàn giao thông đường bộ mà em biết?
- Nêu hậu quả của việc không tuân thủ những quy tắc giao thông đó.

B. Nội dung bài học

1. Tình hình trật tự an toàn giao thông đường bộ ở nước ta hiện nay

a. Quan sát các hình ảnh sau đây và cho biết:

- Em hãy nhận xét về tình hình tham gia giao thông đường bộ phổ biến ở nước ta hiện nay.
- Tình hình trật tự an toàn giao thông như vậy sẽ dẫn đến hậu quả gì?

Nguồn: Tư liệu Honda Việt Nam

Nguồn: enternews.vn

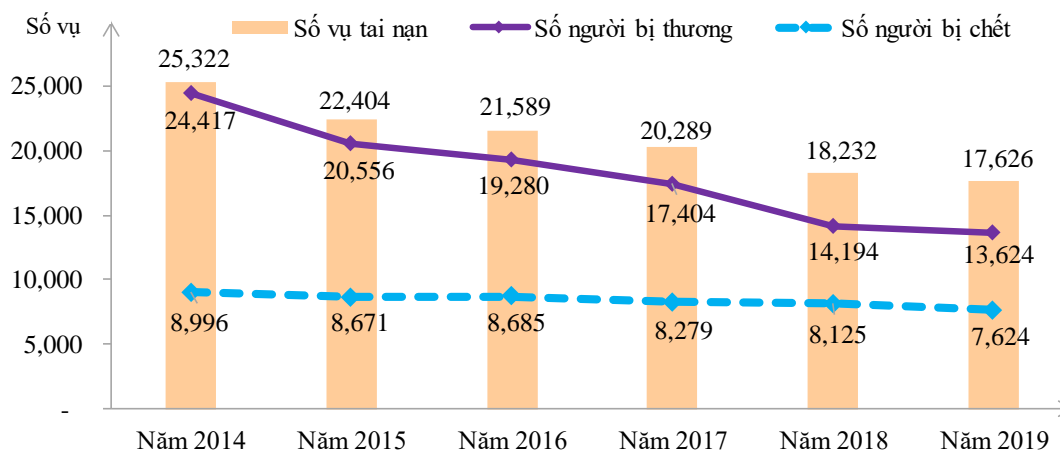
Nguồn: xembaomoi.com

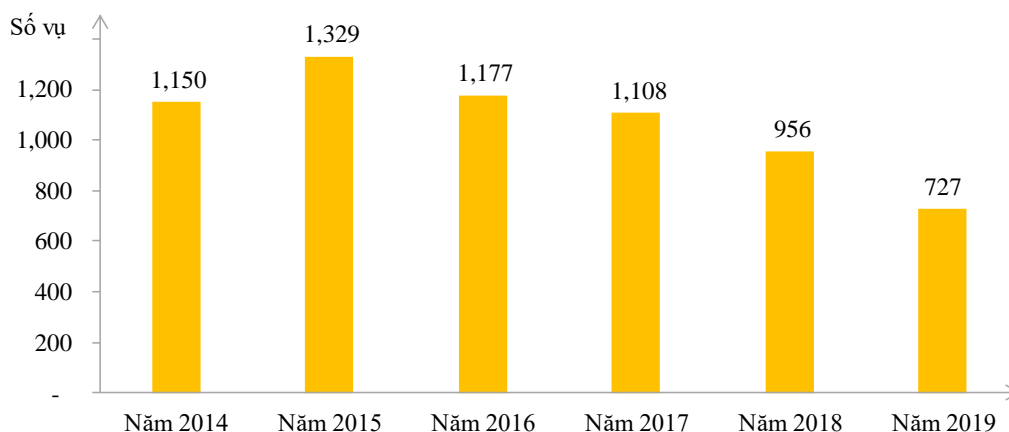
Nguồn: baophunuthudo.vn

b. Quan sát các biểu đồ sau và cho biết:

- Thực trạng về trật tự an toàn giao thông đường bộ ở nước ta.
- Nhận xét tình hình tai nạn giao thông đường bộ ở nước ta nói chung và đối tượng học sinh nói riêng.

Tình hình TNGT ở nước ta (Nguồn: UB ATGT QG)

Tình hình TNGT dưới 18 tuổi (Nguồn: UB ATGT QG)

- Tình hình trật tự an toàn giao thông đường bộ rất phức tạp với nhiều vấn đề nghiêm trọng:

- Tai nạn giao thông với số người chết, bị thương ở mức cao.
- Ùn tắc giao thông nghiêm trọng, đặc biệt là ở các thành phố lớn.

- Các hành vi vi phạm trật tự an toàn giao thông diễn ra ở mọi đối tượng. Tỷ lệ tai nạn giao thông có xu hướng giảm, tuy nhiên vẫn ở mức rất cao, đặc biệt so với các quốc gia thuộc khu vực Châu Á, tỷ lệ tử vong do tai nạn giao thông ở lứa tuổi học sinh tại Việt Nam cao hơn 2,73 lần so với Nhật Bản, 1,84 lần so Hàn Quốc và 1,25 lần so với Campuchia. Trung bình mỗi năm có tới 2.000 trẻ em thiệt mạng vì tai nạn giao thông.

- Phần lớn học sinh còn vi phạm những quy định cơ bản khi tham gia giao thông: 80-90% học sinh đi xe đạp/máy điện không lắp gương chiếu hậu, 33% học sinh chưa nắm được nguyên tắc đi bộ an toàn, 27% học sinh thiếu hiểu biết về cách điều khiển phương tiện giao thông đúng an toàn.

Nguyên nhân gây tai nạn giao thông:

+ Phương tiện & cơ sở hạ tầng: Gần 30%

+ Con người: Hơn 70%

Nguyên nhân chủ yếu xuất phát từ học sinh gây ra tai nạn giao thông.

+ Thiếu kiến thức, kỹ năng, ý thức khi tham gia giao thông.

+ Thiếu hiểu biết về Luật giao thông đường bộ và không nghiêm chỉnh chấp hành các quy tắc An toàn giao thông đường bộ.

2. Các quy tắc giao thông đường bộ cơ bản

Tìm hiểu một số quy tắc Giao thông đường bộ.

a. Quy tắc chung:

- Người tham gia giao thông phải đi bên phải theo chiều đi của mình, đi đúng làn đường, phần đường quy định và phải chấp hành hệ thống báo hiệu đường bộ.

- Xe ô tô có trang bị dây an toàn thì người lái xe và người ngồi hàng ghế phía trước trong xe ô tô phải thắt dây an toàn.

(Điều 9 Luật Giao thông đường bộ năm 2008)

b. Người đi bộ:

- Phải đi trên hè phố; trường hợp đường không có hè phố thì phải đi sát mép đường;

- Chỉ được qua đường ở những nơi có đèn tín hiệu, có vạch kẻ đường hoặc có cầu vượt, hầm dành cho người đi bộ, tuân thủ tín hiệu chỉ dẫn;

- Nơi không có đèn tín hiệu, không có vạch kẻ đường, người đi bộ phải chú ý quan sát nhường đường cho các phương tiện tham gia giao thông đang đi trên đường, chỉ qua đường khi bảo đảm an toàn;

- **Không được:** vượt qua dải phân cách, đu bám vào phương tiện giao thông đang chạy.

(Điều 32 Luật Giao thông đường bộ năm 2008)

c. Người điều khiển, người ngồi xe đạp, xe đạp điện:

- Người điều khiển, người ngồi trên xe đạp điện phải đội mũ bảo hiểm có cài quai đúng quy cách.

- Trên đường một chiều có vạch kẻ phân làn, phải đi trên làn đường bên phải trong cùng.

- Người điều khiển xe đạp chỉ được chở một người, trừ trường hợp chở thêm một trẻ em dưới 7 tuổi thì được chở tối đa hai người.

Không được:

- Đi xe dàn hàng ngang, đi vào phần đường dành cho người đi bộ và phương tiện khác.

- Sử dụng ô, điện thoại di động, thiết bị âm thanh (trừ biệt bị trợ thính).

- Kéo, đẩy xe khác, chở vật cồng kềnh, buông cả hai tay hoặc đi xe bằng một bánh.

(Theo Điều 31 Luật Giao thông đường bộ 2008)

d. Người ngồi trên xe mô tô hai bánh, xe mô tô ba bánh, xe gắn máy:

- Đội mũ bảo hiểm và cài quai đúng quy cách.

- Không lớn tiếng, hò hét hoặc có hành động gây ảnh hưởng tới người điều khiển xe, gây mất trật tự, an toàn giao thông.

- Không được mang, vác vật cồng kềnh, không sử dụng ô, không bám, kéo hoặc đẩy các phương tiện khác, không đứng trên yên, giá đèo hàng hoặc ngồi trên tay lái, hành vi khác gây mất trật tự, an toàn giao thông.

(Theo Điều 30 Luật Giao thông đường bộ 2008)

e. Quyền ưu tiên của một số loại xe:

- Các loại xe được quyền ưu tiên đi trước xe khách khi đi qua đường giao nhau từ bất kì hướng nào tới theo thứ tự:
  - + Xe chữa cháy đi làm nhiệm vụ;
  - + Xe quân sự, xe công an đi làm nhiệm vụ khẩn cấp, đoàn xe có xe cảnh sát dẫn đường;
  - + Xe cứu thương đang thực hiện nhiệm vụ cấp cứu;
  - + Xe hộ đê, xe đi làm nhiệm vụ khắc phục sự cố thiên tai, dịch bệnh hoặc xe đi làm nhiệm vụ trong tình trạng khẩn cấp theo quy định của pháp luật;
  - + Đoàn xe tang.
- Khi có tín hiệu của xe được quyền ưu tiên, người tham gia giao thông phải nhanh chóng giảm tốc độ, tránh hoặc dừng lại sát lề đường bên phải để nhường đường. Không được gây cản trở xe được quyền ưu tiên.

(Theo Điều 22 Luật giao thông đường bộ năm 2008)

3. Liên hệ bản thân

Khi tham gia giao thông hàng ngày, em đã thực hiện đúng các quy tắc giao thông đường bộ chưa? Em đã làm gì để tuyên truyền cho bạn bè và người thân thực hiện đúng các nguyên tắc đó.

C. LUYỆN TẬP VÀ VẬN DỤNG

1. Xử lý tình huống sau đây

Bạn A (16 tuổi) lấy xe máy Honda Dream 100 phân khối của mẹ chở B là bạn học cùng lớp đến trường.

Trên đường đi gặp bạn C đang đi xe đạp, A và B rủ bạn C bám vào xe mình để đi cho nhanh nhưng C nhất quyết không đồng ý. Thấy vậy, B nói: “*Cậu thật là gàn, tội gì mà đạp xe cho mệt, đường đông thế này các chú công an phát hiện ra cũng không sao đâu*”. Nhưng C vẫn kiên quyết không đu bám xe máy và khuyên 2 bạn A, B không nên đi xe máy vì chưa đủ tuổi.

- Em có tán thành hành vi của 2 bạn A và B không? Vì sao?
- Bạn C phản ứng như vậy có đúng không? Vì sao?

2. Hãy tham gia các hoạt động giữ gìn trật tự an toàn giao thông đường bộ ở trường hoặc ở địa phương

Bước 1: Thảo luận xây dựng kế hoạch tham gia giữ gìn trật tự An toàn giao thông đường bộ ở trường, ở địa phương.

Nội dung: Tham gia công tác tuyên truyền, vận động chấp hành quy tắc Giao thông đường bộ trong trường học, khu dân cư (vẽ tranh, phát thanh tuyên truyền, đi vận động tại nhà...);

Tham gia đội xung kích, đội tình nguyện An toàn giao thông ở trường, thôn xã, khu phố với các hoạt động giữ gìn trật tự An toàn giao thông, giải tỏa ách tắc giao thông...; Tham gia bảo vệ, giữ gìn đoạn đường bộ gần khu vực trường.

Bước 2: *Xây dựng kế hoạch:*

Xác định những hoạt động phù hợp; thảo luận cách tổ chức, tiến hành các hoạt động; Phân công cá nhân, nhóm thực hiện; dự kiến thời gian thực hiện.

Bước 3: *Thực hiện:*

Cá nhân, nhóm thực hiện kế hoạch đã được phân công; Thường kì các nhóm thảo luận rút kinh nghiệm; Các nhóm báo cáo kết quả hoạt động, đề xuất kiến nghị với nhà trường, với những người có trách nhiệm ở địa phương.

BÀI 2: HỆ THỐNG BÁO HIỆU GIAO THÔNG ĐƯỜNG BỘ

Mục tiêu

Sau bài học này, học sinh:

- Nhận dạng và nêu được các nhóm biển báo, một số biển báo giao thông trong nhóm biển báo trong hệ thống báo hiệu đường bộ.
- Hiểu được vai trò của việc tuân thủ hệ thống báo hiệu đường bộ trong việc bảo đảm trật tự an toàn giao thông.
- Tuân thủ, chấp hành hệ thống biển báo hiệu đường bộ khi tham gia giao thông.
- Vận dụng được kiến thức đã học được để tuyên truyền mọi người cùng tuân thủ.

A. TÌNH HUỐNG XUẤT PHÁT

- ❖ Em đã biết những biển báo hiệu đường bộ nào?
- ❖ Em đã nhìn thấy chúng ở đâu?
- ❖ Những biển báo hiệu đó dùng để làm gì?
- ❖ Hình ảnh của mỗi loại biển báo đó như thế nào?

B. Nội dung bài học

1. Tìm hiểu biển báo hiệu giao thông đường bộ nước ta

1.1 Hệ thống biển báo hiệu đường bộ

Bằng kiến thức đã học, kết hợp với quan sát hình ảnh sau đây, em hãy:

- Cho biết biển báo hiệu giao thông đường bộ bao gồm những loại nào?
- Nêu đặc điểm và ý nghĩa của mỗi loại biển báo đó?

Biển cấm	 <i>Cấm đi xe đạp</i>	Đặc điểm nhận biết: Hình tròn, viền đỏ, nền trắng, hình vẽ hoặc chữ số màu đen (trừ biển “dừng lại” có hình bát giác) Ý nghĩa: Báo hiệu điều cấm hoặc hạn chế mà người sử dụng phải tuân thủ tuyệt đối
Nguy hiểm	 <i>Người đi bộ cắt ngang</i>	Đặc điểm nhận biết: Hình tam giác đều, viền đỏ, nền trắng, hình vẽ bên trong màu đen. Ý nghĩa: Báo trước tính chất nguy hiểm của đoạn đường để người điều khiển phương tiện có biện pháp phòng tránh

Hiệu lệnh	 <i>Đường dành cho người đi bộ</i>	<p>Đặc điểm nhận biết: Hình tròn, màu xanh lam, trên nền có hình vẽ hoặc chữ số màu trắng</p> <p>Ý nghĩa: Đưa ra chỉ dẫn mà người điều khiển phương tiện cần tuân theo để đảm bảo an toàn</p>
Chỉ dẫn	 <i>Vị trí người đi bộ sang ngang</i>	<p>Đặc điểm nhận biết: Hình chữ nhật, màu xanh lam, trên nền có hình vẽ hoặc chữ số màu trắng.</p> <p>Ý nghĩa: Giúp cho người điều khiển phương tiện có những định hướng cần thiết khi tham gia giao thông</p>
Biển phụ	 <i>Khoảng cách đến đối tượng báo hiệu</i>	<p>Đặc điểm nhận biết: Hình chữ nhật hoặc hình vuông, nền trắng, viền đen</p> <p>Ý nghĩa: Thuyết minh, bổ sung ý nghĩa cho những nhóm biển báo chính</p>

1.2 Hệ thống tín hiệu đèn giao thông

Bằng hiểu biết của bản thân, kết hợp với quan sát hình ảnh sau đây, em hãy cho biết:

- Tín hiệu đèn giao thông có mấy màu?
- Mỗi màu quy định như thế nào?

1.3 Vạch kẻ đường, cọc tiêu hoặc tường bảo vệ, hàng rào chắn

Bằng hiểu biết của bản thân, kết hợp với quan sát hình ảnh sau đây, em hãy

- Chỉ ra đâu là vạch kẻ đường, cọc tiêu hoặc tường bảo vệ, hàng rào chắn?
- Tác dụng của vạch kẻ đường, cọc tiêu hoặc tường bảo vệ, hàng rào chắn?

2. Vai trò của hệ thống biển báo hiệu đường bộ

2.1 Bằng kiến thức đã học, kết hợp với quan sát hình ảnh sau đây, em hãy cho biết:

- + Hành vi của những người tham gia giao thông là đúng hay sai? Vì sao?
- + Điều gì có thể xảy ra đối với các hành vi đó?

Nguồn: vietnamnet.vn

Nguồn: baothanhvien.vn

Hệ thống biển báo hiệu giao thông đường bộ có vị trí rất quan trọng, không thể thiếu để duy trì trật tự, an toàn giao thông, giúp xe và phương tiện, người tham giao thông được lưu hành, đi lại một cách bình thường, tránh ùn tắc và hạn chế tai nạn giao thông.

Những nơi vắng vẻ, khu vực đông dân cư, nơi mà người cảnh sát không thể túc trực hàng giờ để cảnh báo phân luồng thì các biển báo giao thông đang thay họ hàng ngày hàng đêm, chúng giúp cải thiện đáng kể công việc con người, tiết kiệm được thời gian, con người và kinh tế.

Nội dung biển báo cũng là căn cứ pháp lý để giải quyết những vụ va chạm, tai nạn giao thông.

2.2 Quy định về chấp hành hệ thống báo hiệu đường bộ

- Người tham gia giao thông phải chấp hành hiệu lệnh và chỉ dẫn của hệ thống báo hiệu đường bộ.
- Khi có người điều khiển giao thông thì người tham gia giao thông phải chấp hành hiệu lệnh của người điều khiển giao thông.
- Tại nơi có biển báo hiệu cố định lại có báo hiệu tạm thời thì người tham gia giao thông phải chấp hành hiệu lệnh của báo hiệu tạm thời.
- Tại nơi có vạch kẻ đường dành cho người đi bộ, người điều khiển phương tiện phải quan sát, giảm tốc độ và nhường đường cho người đi bộ, xe lăn của người khuyết tật qua đường.

Những nơi không có vạch kẻ đường cho người đi bộ, người điều khiển phương tiện phải quan sát, nếu thấy người đi bộ, xe lăn của người khuyết tật đang qua đường thì phải giảm tốc độ, nhường đường cho người đi bộ, xe lăn của người khuyết tật qua đường bảo đảm an toàn.

3. Liên hệ bản thân

Khi tham gia giao thông, bạn có nhận diện được hệ thống biển báo hiệu đường bộ chưa? Bạn đã tự giác, nghiêm túc chấp hành đầy đủ những tín hiệu của hệ thống báo hiệu đường bộ chưa?

C. LUYỆN TẬP VÀ VẬN DỤNG

1. Trò chơi ghi nhớ các biển báo:

Cách chơi.

Mỗi đội được phát một số hình biển báo hiệu đường bộ.

Nhiệm vụ: mỗi đội phải chia các hình đó ra thành 5 nhóm (biển báo cấm, biển báo nguy hiểm, biển chỉ dẫn, biển hiệu lệnh và biển phụ), dán các hình lên trên giấy khổ A0 và ghi chú nội dung của từng biển báo.

Đội thắng: làm đúng, nhanh.

2. Luyện tập viết thông điệp

- Mỗi nhóm xây dựng một thông điệp kêu gọi mọi người về chấp hành hệ thống báo hiệu đường bộ.
- Trưng bày thông điệp xung quanh lớp học.
- Bình chọn thông điệp hay nhất

BÀI 3: DỰ ĐOÁN VÀ PHÒNG TRÁNH NGUY HIỂM

Mục tiêu

Sau bài học này, học sinh:

- Xác định được các tình huống nguy hiểm khi tham gia giao thông.
- Trình bày được cách phòng tránh nguy hiểm khi tham gia giao thông.
- Có kỹ năng phòng tránh các nguy hiểm khi tham gia giao thông.
- Tuyên truyền, vận động bạn bè, người thân và những người xung quanh luôn chú ý quan sát, dự đoán nguy hiểm và phòng tránh nguy hiểm khi tham gia giao thông.

A. TÌNH HUỐNG XUẤT PHÁT

Hãy kể tên một số tình huống nguy hiểm hàng ngày em gặp phải khi đi học từ nhà đến trường?
Em đã có những biện pháp nào để phòng tránh những nguy hiểm đó.

B. NỘI DUNG BÀI HỌC

1. Những tình huống nguy hiểm khi tham gia giao thông

a. Tìm hiểu các tình huống nguy hiểm khi tham gia giao thông

Hãy quan sát các đoạn phim và cho biết:

- Tình huống nào là nguy hiểm? Vì sao?
- Theo em, làm thế nào để phòng tránh những nguy hiểm đó?

Nguồn: Phim Tôi yêu Việt Nam

b. Xác định tình huống nguy hiểm

Quan sát đoạn phim và cho biết tình huống nguy hiểm thuộc loại nào?

Nguồn: Phim Tôi yêu Việt Nam

Những tình huống nguy hiểm khi tham gia giao thông

1. Do **tầm nhìn bị che khuất** bởi các chướng ngại vật tĩnh hoặc đang chuyển động, khiến người điều khiển phương tiện giao thông không quan sát được các phương tiện giao thông đi từ hướng khác và không kịp phòng tránh.
2. Do những **hành động bất ngờ** dẫn đến việc người điều khiển xe không kịp phản ứng, gây ra những vụ tai nạn giao thông nghiêm trọng.

2. Cách dự đoán và phòng tránh nguy hiểm:

Nghiên cứu hướng dẫn dưới đây và thảo luận về sự cần thiết của mỗi biện pháp:

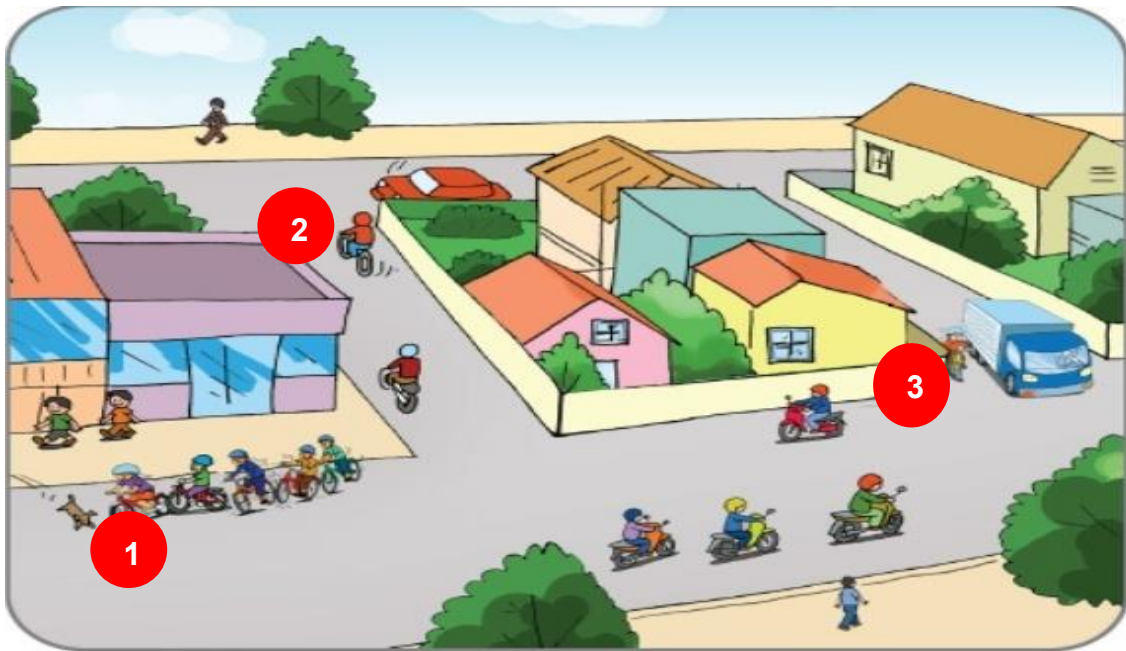
- Luôn quan sát xung quanh để nhận biết tình huống nguy hiểm.
- Luôn phán đoán rủi ro từ yếu tố bất ngờ để chủ động phòng tránh.
- Luôn giữ khoảng cách an toàn với xe phía trước.
- Chủ động nhường đường cho các phương tiện khác.
- Luôn kiểm soát tốc độ và sẵn sàng phanh (thắng) khi cần thiết.

3. Liên hệ bản thân

Em hãy chia sẻ với các bạn về trường hợp nguy hiểm mà bạn gặp phải hoặc chứng kiến khi đang tham gia giao thông và cách xử lý để tránh tình huống nguy hiểm đó.

C. LUYỆN TẬP VÀ VẬN DỤNG

1. Quan sát tranh vẽ sau và cho biết bạn nào trong tranh dưới đây ở vị trí không an toàn?

2. Trò chơi phóng viên

Cách chơi:

Một vài học sinh trong lớp đóng vai phóng viên VOV giao thông và phỏng vấn các bạn trong lớp về các tình huống nguy hiểm khi tham gia giao thông và cách phòng tránh nguy hiểm.

BÀI 4: CÁCH ĐI XE ĐẠP, XE ĐẠP ĐIỆN AN TOÀN VÀ TRANG PHỤC KHI THAM GIA GIAO THÔNG

Mục tiêu

Sau bài học này, học sinh:

- Biết được tình hình tham gia giao thông bằng xe đạp, xe đạp điện của học sinh hiện nay;
- Nghiêm chỉnh chấp hành Luật Giao thông đường bộ khi tham gia giao thông bằng xe đạp, xe đạp điện hằng ngày;
- Biết và có thói quen chuẩn bị và có kỹ năng đi xe đạp và xe đạp điện an toàn;
- Tuyên truyền, vận động mọi người xung quanh cùng thực hiện đi xe đạp, xe đạp điện an toàn, phê phán những hành vi không chấp hành Luật Giao thông đường bộ

A. TÌNH HUỐNG XUẤT PHÁT

Hằng ngày em thường đi học đến trường bằng phương tiện gì?

Bằng hiểu biết của bản thân, hãy nêu ý kiến của em về cách đi xe đạp, xe đạp điện như thế nào là an toàn?

B. Nội dung bài học

1. Tình hình tham gia giao thông bằng xe đạp, xe đạp điện

Quan sát các đoạn phim, hình ảnh dưới đây, hãy:

- Nhận xét về hành vi tham gia giao thông của các bạn.
- Liên hệ với thực tiễn ở trường, ở lớp em.

Nguồn: phim tôi yêu Việt Nam

Nguồn: phim tôi yêu Việt Nam

Nguồn: antoangiaothong.gov.vn

Nguồn: baomoi.com

2. Chuẩn bị đi xe đạp và xe đạp điện an toàn:

<p>1> Chọn xe đạp và xe đạp điện an toàn</p> <ul style="list-style-type: none"> - Chọn xe có kích cỡ vừa tầm vóc - Mọi bộ phận của xe đầy đủ và hoạt động tốt, nhất là phanh, lốp và đèn (với xe đạp điện)	<p>2> Kiểm tra xe trước khi đi</p> <p>The diagram shows a side view of a motorcycle. Four red arrows point to specific parts: 'Phanh' points to the handlebar area, 'Đèn' points to the front headlight, 'Lốp xe' points to the front tire, and 'Chuông' points to the bell on the handlebar.</p>
<p>3> Đội mũ bảo hiểm và cài quai đúng cách</p> <p>The image shows a group of people, including children and adults, wearing helmets and colorful gear, possibly at a safety event or a cycling competition.</p>	<p>4> Ngồi đúng cách trên xe</p> <p>The image shows a group of people riding bicycles on a path, demonstrating proper posture and safety.</p>

3. Hướng dẫn cách đi xe đạp và xe đạp điện an toàn

a. Một số nguyên tắc cơ bản

- Đi xe vào phân đường dành cho xe đạp, xe thô sơ
- Tuân thủ tín hiệu đèn giao thông
- Không sử dụng ô, điện thoại di động, thiết bị âm thanh (trừ thiết bị trợ thính) khi đi xe đạp, xe đạp điện
- Không lạng lách, đu bám xe khác
- Tuyệt đối không đi xe khi đã uống rượu, bia
- Khi đi xe vào ban đêm phải có đèn báo hiệu trước, sau hoặc phản quang
- Người đi xe đạp điện phải đội mũ bảo hiểm

b) Các bước qua đường an toàn có đèn tín hiệu giao thông:

- Bước 1: Giảm tốc độ
- Bước 2: Quan sát để chắc chắn không có xe nào đang đến gần
- Bước 3: Chờ khi có tín hiệu báo hướng rẽ
- Bước 4: Qua đường, luôn chú ý quan sát an toàn xung quanh

c) Các bước đi qua đường giao nhau có tín hiệu đèn giao thông:

- Bước 1: Giảm tốc độ khi đến đường giao nhau
- Bước 2: Đèn đỏ: Dừng lại trước vạch dừng
- Bước 3: Đèn xanh: Quan sát an toàn xung quanh
- Bước 4: Lên xe đi tiếp: vẫn quan sát an toàn

d) Các bước đi qua đường giao nhau không có đèn tín hiệu giao thông:

- Bước 1: Giảm tốc độ
- Bước 2: Chú ý quan sát an toàn ở mọi phía (trái, phải, trước, sau)
- Bước 3: Đưa ra tín hiệu báo hướng rẽ nếu chuyển hướng
- Bước 4: Khi thấy không có xe nào đang đến gần mới đi qua nhưng vẫn chú ý quan sát.

4. Trang phục khi tham gia giao thông

4.1. Mũ bảo hiểm

a. Quan sát đoạn phim, hãy

Chỉ ra nguyên nhân người tham gia giao thông bị chấn thương ở đầu

Nguồn: Phim Tôi yêu Việt Nam

b. Mũ bảo hiểm có tác dụng như thế nào?

- Giảm nguy cơ tử vong và chấn thương sọ não.

c. Một số lưu ý để chọn mũ bảo hiểm đúng chất lượng

Mũ phải có dán tem tiêu chuẩn ghi rõ địa chỉ nhà sản xuất và theo tiêu chuẩn Việt Nam: (TCVN: 5756-2001)

- Vỏ mũ nhẵn, mịn, không có những vết nhọn chìa ra ngoài hay vào trong.
- Các ốc cửa mũ lõi không quá 3milimét. (Theo TCVN: 5756-2001).
- Dây cài mìn, khi kéo căng dây mũ thấy chắc chắn.

- Loại mũ có kính chắn gió thì kính phải trong, nhìn rõ.
- Bọn dùng tay ấn mạnh vào lõi xốp bên trong mũ thấy lõi xốp cứng, mịn, không bị lõm.
- Mũ đội nhẹ, thoáng mát, không hạn chế việc nghe, nhìn.

d. Hướng dẫn đội mũ bảo hiểm đúng cách:

-

1 Mỡ dây quai mũ sang 2 bên, đưa mũ lên đầu và kiểm tra xem mũ có vừa đầu không bằng cách xoay đi xoay lại.
-

2 Cài quai mũ. Nếu đội mũ mà không cài quai thì mũ sẽ không có tác dụng bảo vệ vì mũ có thể văng ra ngoài.
-

3 Đưa 2 ngón tay xuống dưới cằm, nếu đưa vừa 2 ngón tay là được. Không nên cài quai mũ quá chặt hoặc quá lỏng.

4.2. Quần, áo:

- Nên mặc quần, áo dài để tránh bị trầy xước nặng khi tai xảy ra nạn và hạn chế tác động của môi trường (mưa gió, bụi,...), cần đảm bảo quần áo không gây vướng víu khi ngồi sau hoặc điều khiển phương tiện giao thông.
- Buổi tối, nên mặc áo sáng màu, áo phản quang để người tham gia giao thông dễ nhận ra.
- Khi trời mưa, nên dùng loại quần áo đi mưa bộ rời và sáng màu để điều khiển xe dễ dàng, tầm quan sát không bị hạn chế và không gây cản gió khi xe di chuyển.

4.3. Giày, dép

- Nên đi dày đế bằng, che kín mũi chân và gót chân giúp người lái xe thuận tiện, chính xác khi thực hiện các thao tác, kỹ năng.
- Không nên đi giày cao gót, hở mũi và gót chân.

4.4. Khẩu trang, găng tay

- Nên đeo khẩu trang khi tham gia giao thông để tránh bị khói, bụi và phòng tránh các bệnh lây lan qua đường hô hấp.
- Nên đeo găng tay vào mùa đông để giữ ấm bàn tay, tránh bị lạnh cóng bàn tay, ảnh hưởng đến thao tác khi tham gia giao thông.

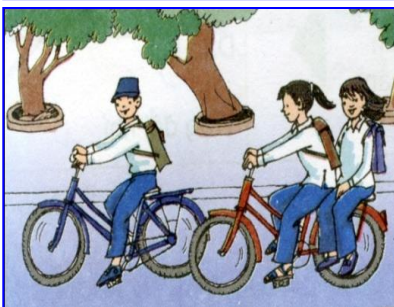
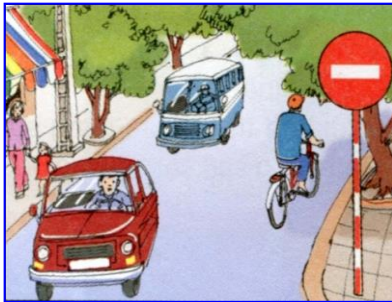
5. Liên hệ bản thân

Bạn đã vận dụng đúng các quy tắc an toàn chưa khi tham gia giao thông hàng ngày chưa? Nếu chưa thì bạn có biện pháp nào để khắc phục?

C. LUYỆN TẬP VÀ VẬN DỤNG

1. Thảo luận nhóm

Quan sát các hình sau đây và cho biết ai đi đúng, ai đi sai Luật Giao thông đường bộ? Vì sao?

2. Hãy quan sát việc tham gia giao thông của các bạn ở trường mình khi đến trường, ghi chép lại các lỗi các bạn mắc phải và xây dựng thành dự án tuyên truyền để các bạn tham gia giao thông an toàn.

BÀI 5: CHUẨN BỊ ĐIỀU KHIỂN XE MÔ TÔ, XE GẮN MÁY AN TOÀN

Mục tiêu

Sau bài học này, học sinh:

- Biết được thực trạng học sinh đi xe máy đến trường khi chưa đủ điều kiện hiện nay và những hậu quả nghiêm trọng gây ra.
- Biết được điều kiện để được điều khiển xe mô tô, xe gắn máy theo quy định của pháp luật
- Hiểu được những nội dung cần chuẩn bị để có thể điều khiển xe mô tô, xe gắn máy an toàn
- Nghiêm chỉnh chấp hành những quy định của pháp luật về An toàn giao thông: không điều khiển xe mô tô, xe gắn máy khi chưa đủ điều kiện; tích cực chuẩn bị các điều kiện

A. TÌNH HUỐNG XUẤT PHÁT

Theo hiểu biết của em, hãy cho biết phải đáp ứng những điều kiện nào để được điều khiển xe mô tô, xe gắn máy?

B. NỘI DUNG BÀI HỌC

1. Thực trạng điều khiển xe mô tô, xe gắn máy của học sinh hiện nay

a) Xem đoạn phim dưới đây, em hãy chỉ biết:

- Thực trạng đi xe mô tô, xe gắn máy đến trường hiện nay của học sinh như thế nào?
- Hậu quả của việc điều khiển xe mô tô, xe gắn máy ở lứa tuổi học sinh

Nguồn: Phim Tôi yêu Việt Nam

b) Xem hình ảnh dưới đây và hãy nêu những hành vi không đúng khi đi xe mô tô, xe gắn máy?

Nguồn: baogiaothong.vn

Nguồn: ictnews.vn

Nguồn: ictnews.vn

Nguồn: antoangiaothong.gov.vn

c) Xem hình ảnh dưới đây và cho biết những hậu quả gì có thể xảy ra khi tai nạn giao thông

Nguồn: news.zing.vn

Nguồn: pda.vietbao.vn

Nguồn: baomoi.com

Nguồn: baomoi.com

2. Các điều kiện để được điều khiển xe mô tô, xe gắn máy

- Pháp luật quy định điều kiện như thế nào để được điều khiển xe mô tô, xe gắn máy?
- Theo em, tại sao pháp luật phải quy định như vậy?

Luật Giao thông đường bộ 2008

Điều 58. Điều kiện của người lái xe khi tham gia giao thông:

Người lái xe tham gia giao thông phải đủ độ tuổi, sức khỏe quy định và có giấy phép lái xe phù hợp với loại xe được phép điều khiển do cơ quan nhà nước có thẩm quyền cấp.

Điều 60. Tuổi, sức khỏe của người lái xe

- Người đủ 16 tuổi trở lên được lái xe gắn máy có dung tích xi-lanh dưới 50 cm³;
- Người đủ 18 tuổi trở lên được lái xe mô tô hai bánh, xe mô tô ba bánh có dung tích xi-lanh từ 50 cm³ trở lên và các loại xe có kết cấu tương tự....

3. Chuẩn bị để điều khiển xe mô tô, xe gắn máy an toàn

- Theo các em, để đảm bảo an toàn, chúng ta cần trang bị những gì trước khi điều khiển xe mô tô, xe gắn máy?

1. Học và trau dồi Luật Giao thông đường bộ
2. Tìm hiểu về các tính năng an toàn cũng như đặc điểm kỹ thuật của xe mô tô, xe gắn máy
  - + Vận tốc tối đa
  - + Xe ga hay số
  - + Phanh thường hay phanh kết hợp
  - + Có những tính năng nào giúp lái xe an toàn...
3. Học và thi lấy giấy phép lái xe mô tô hạng A1 (chỉ khi đủ sức khỏe và đủ 18 tuổi)

4. Liên hệ bản thân

Bạn đã trang bị đủ kiến thức, kỹ năng để chuẩn bị điều khiển xe mô tô, xe gắn máy an toàn chưa? Nếu chưa thì bạn sẽ làm gì để đảm bảo đủ điều kiện để được điều khiển xe mô tô, xe gắn máy.

C. LUYỆN TẬP VÀ VẬN DỤNG

1. Bài tập tình huống

Một buổi tối, bạn A (17 tuổi) lấy xe mô tô Honda Air Balde của bố để đi dự sinh nhật bạn. Trên đường về, A chở B và C trên xe của mình, chạy với tốc độ cao, lạng lách, đánh võng trên đường. Một tổ cảnh sát giao thông đang đi tuần tra trên đường thấy vậy đã ra tín hiệu yêu cầu bạn A dừng xe để kiểm tra, nhưng A đã cho xe tăng tốc độ để chạy trốn.

Hãy nêu các lỗi vi phạm quy tắc an toàn giao thông của bạn A, B, C.

2. Thảo luận nhóm:

- Quan sát các hình ảnh dưới đây và chỉ ra những lỗi vi phạm quy tắc giao thông

Nguồn: infonet.vn

Nguồn: pda.vietbao.vn

Nguồn: pose.com.vn

Nguồn: moitruong.net

Bài 6. AN TOÀN GIAO THÔNG ĐƯỜNG SẮT VÀ ĐƯỜNG THỦY

Mục tiêu

Sau bài học này, học sinh:

- Hiểu những nguyên tắc, kỹ năng để tham gia giao thông đường sắt và đường thủy an toàn.
- Vận dụng những kiến thức, kỹ năng đã học để tham gia giao thông đường sắt, đường thủy an toàn.
- Hình thành ý thức tích cực và tuyên truyền cho mọi người cách tham gia giao thông đường sắt, đường thủy an toàn.

A. TÌNH HUỐNG XUẤT PHÁT

- Ngoài giao thông đường bộ, em đã từng tham gia giao thông bằng loại hình giao thông nào khác?
- Hãy nêu đặc điểm của từng loại hình giao thông vừa kể ở trên.

B. NỘI DUNG BÀI HỌC

1. An toàn giao thông đường sắt

- Đọc thông tin sau, kết hợp với quan sát các hình ảnh, hãy:
  - Nhận xét những hành vi của những người trong ảnh.
  - Các hành vi đó có thể dẫn tới hậu quả như thế nào?

Nguồn: docbao.vn

Nguồn: bloggiaothong.vn

Nguồn: petrotimes.vn

Nguồn: baovanhoa.com.vn

b) Các hành vi bị nghiêm cấm trong hoạt động đường sắt

- Không đu bám tàu, không nhảy lên, nhảy xuống tàu hoặc thò đầu, tay, chân ra ngoài cửa sổ;
- Đi, đứng, nằm, ngồi hoặc nô đùa, vui chơi... trên đường sắt, trừ nhân viên đường sắt, lực lượng chức năng đang thi hành nhiệm vụ.
- Phá hoại công trình đường sắt, phương tiện giao thông đường sắt
- Lấn chiếm hành lang an toàn giao thông đường sắt, phạm vi bảo vệ công trình đường sắt.
- Vượt rào, vượt chướng ngại vật ngang, vượt qua đường ngang khi có tín hiệu cấm; vượt rào ngăn giữa đường sắt với khu vực xung quanh.
- Chặn thả súc vật, họp chợ trên đường sắt, trong phạm vi bảo vệ công trình đường sắt và hành lang an toàn giao thông đường sắt.
- Ném đất, đá hoặc vật khác lên tàu hoặc từ trên tàu xuống.

2. An toàn giao thông đường thủy

a) Đọc thông tin sau, kết hợp với quan sát các hình ảnh, hãy:

- Cho biết thực trạng học sinh tham gia giao thông đường thủy hiện nay như thế nào?
- Nêu hậu quả của việc tham gia giao thông đường thủy không an toàn?

Nguồn: tuoitre.vn

Nguồn: news.zing.vn

Nguồn: baoquangbinh.vn

Nguồn: phapluatgiaothong.vn

b) Một số quy tắc cần nhớ khi tham gia giao thông đường thủy

- Luôn mặc áo phao khi đi tàu, thuyền, phà...
- Ngồi ngay ngắn, ngồi cân vào hai bên boong tàu, thuyền...
- Không chen lấn, xô đẩy và đùa nghịch khi đi tàu, thuyền, phà.
- Không tự ý bơi thuyền, xuồng... khi không có người lớn đi cùng.
- Trong mùa mưa lũ, nên nhờ bố mẹ hoặc người lớn đưa đi học để đảm bảo an toàn.
- Biết bơi là biện pháp hiệu quả nhằm đảm bảo an toàn khi tham gia giao thông đường thủy.

3. Liên hệ bản thân

Khi tham gia giao thông bằng đường sắt, đường thủy em thường thấy những nguy hiểm nào có thể xảy ra và cách phòng tránh như thế nào?

C. LUYỆN TẬP VÀ VẬN DỤNG

1. Quan sát các đoạn phim sau đây, em hãy:

a) Nhận xét về hành vi của các bạn học sinh. Hành vi đó có thể dẫn đến hậu quả gì?

c) Nếu là bạn cùng lớp, em sẽ có những góp ý gì cho bạn để đảm bảo an toàn.

Nguồn: truyền hình VTC14

Nguồn: youtube.com

2. Hãy quan sát các bạn trong trường tham gia giao thông đường thủy hoặc tại những nơi đường bộ giao nhau với đường sắt, ghi chép lại các lỗi các bạn thường mắc phải và xây dựng dự án tuyên truyền để các bạn tham gia giao thông an toàn.

XIN TRÂN TRỌNG CẢM ƠN
Honda Việt Nam hết lòng vì sự an toàn của bạn!